

УДК 658.7.658.5

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОГО ЦЕНТРУ

Устенко М.О., аспірант (УкрДАЗТ)

У статті розглянуто підходи до розбудови регіонального транспортно-логістичного центру; визначено фактори, що впливають на побудову регіонального транспортно-логістичного центру; сформовано організаційно-економічний механізм його функціонування.

Ключові слова: *регіональний транспортно-логістичний центр, фактори побудови регіонального транспортно-логістичного центру, організаційно-економічний механізм функціонування регіонального транспортно-логістичного центру.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Одним з пріоритетів розвитку сучасної економіки є сумісність логістичного середовища країни чи її окремого регіону з іншими країнами та регіонами світу. Це сприяє створенню конкурентоспроможних умов для національних товаровиробників, транспортних, експедиторських, телекомунікаційних та інших компаній у світовій взаємодії.

На сьогоднішній день на території України діє сім трансграничних територіальних утворень – «єврорегіонів»:

- «Буг» (Україна, Польща, Білорусь);
- «Карпатський» (Україна, Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія);
- «Нижній Дунай» (Україна, Молдова, Румунія);
- «Верхній Прут» (Україна, Молдова, Румунія);
- «Дніпро» (Україна, Росія, Білорусь);
- «Ярославна» (Україна, Росія);
- «Слобожанщина» (Україна, Росія).

Функціонування зазначених «єврорегіонів» вимагає особливих підходів до їх комплексного обслуговування, що обумовлено природою трансграничного територіального утворення «єврорегіон».

У загальному розумінні «єврорегіон» – це центр забезпечення правової й інституційної взаємодії трансграничних територіальних громад та органів влади в економічній, соціальній, адміністративній, культурно-освітній, інфраструктурній, екологічній, інформаційній та інших сферах [2]. При цьому слід відмітити, що через трансграничність територіальних громад до «єврорегіону» входять групи підприємств різних галузей, незалежні компанії, установи податкової та митної служб суміжних приграничних територій сусідніх країн, які географічно зосереджені в означеному трансграничному утворенні.

Забезпечення їх раціональної взаємодії, на нашу думку, докладно покласти на регіональні транспортно-логістичні центри через формування організаційно-економічного механізму їх функціонування з урахуванням їх інтеграції до

трансграничних територіальних утворень – «єврорегіонів».

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Проблеми формування та управління транспортно-логістичним центром регіону досліджуються у ряді наукових праць як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Серед них, зокрема, слід виділити праці Соколової О. Є. [5], Гармаш О. М. [1], Тараканова М. Л. [7], Якименко Н. В. [9], Сумця А. М. [6], Шабарової Е. В. [8] та інших науковців. У їх роботах визначено принципи, напрямки, підходи та методи формування транспортно-логістичних утворень.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Не дивлячись на велику кількість публікацій з досліджуваної проблеми, на нашу думку, недостатньо пропрацьованими є питання щодо розбудови організаційно-економічного механізму функціонування регіональних транспортно-логістичних центрів з урахуванням факторів їх міжнародної інтеграції.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Тому завданням статті є дослідження принципів, методів і напрямків побудови регіонального транспортно-логістичного центру з метою формування організаційно-економічного механізму його функціонування в межах інтеграції до трансграничних територіальних утворень – «єврорегіонів».

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Залежність стабільності економічних систем на сучасному етапі розвитку як внутрішніх, так і зовнішніх народногосподарських відносин від стану комунікацій, що їх обслуговують, не викликає сумнівів. Як і на викликає сумніву те, що найбільш значущу роль в процесі товароруку відіграють транспортні комунікації. Високі витрати товароруку у сполученні з незадовільним транспортно-логістичним обслуговуванням, яке характеризується затримками, високим рівнем тарифів, низьким рівнем якості, слабкою організацією та координацією, призвели до необхідності використання транспортно-логістичних

систем. Транспортно-логістична система – це єдина сукупність всіх видів транспорту з використанням інтермодальних технологій, а також об'єктів транспортної та логістичної інфраструктури, що забезпечують ефективне функціонування господарюючих суб'єктів і покращення умов та рівня життя населення [3].

Елементи транспортно-інформаційних комунікацій та інфраструктури товароруку, що забезпечують переміщення товарно-матеріальних і супутніх потоків в межах регіону, утворюють регіональну транспортно-логістичну систему, метою якої є вирішення проблем товароруку на рівні регіону. Регіональна транспортно-логістична система виступає складовою частиною національної та міжнародної транспортно-логістичних систем та покликана забезпечити організацію й регулювання процесі руху матеріальних і супутніх потоків від виробників до споживачів, функціонування сфери обертання продукції, товарів, послуг найбільш ефективним способом з урахуванням особливостей географічно обмежених територій.

При розбудові регіональних транспортно-логістичних центрів на думку О. М. Полякової [4, с. 29] необхідно враховувати наступні визначальні фактори:

- існування незадоволеного попиту на логістичні послуги, потреба у впорядкуванні

логістичної діяльності, перш за все транспортної, ініціює локалізацію логістичних центрів в місцях доступності різних видів транспорту;

- концентрація промислового виробництва у відповідних зонах генерує зростання попиту на логістичні послуги з боку промислових підприємств, постачальників, дистрибуторських і торгових організацій, а потім ініціює інтерес з боку логістичних операторів, інвесторів суспільного сектора економіки;
- концентрація користувачів логістичних послуг як з боку логістичних операторів, так і з боку промислових і торгових підприємств може актуалізувати інвестиції в логістичні центри.

Сумець А. М. [6, с. 81, 83] пропонує при формуванні транспортно-логістичного центру регіону враховувати природні та штучні фактори. При чому до природних факторів автор відносить природно-ресурсну забезпеченість регіону та її використовуваність, а до штучних – існуючу модель розподілення вантажопотоків на території України та сформовану систему транспортних коридорів.

З урахуванням інтеграції регіональних транспортно-логістичних центрів до трансграничних територіальних утворень – «єврорегіонів» з метою забезпечення їх ефективного функціонування ми пропонуємо використовувати наступні фактори розбудови регіонального транспортно-логістичного центру (див. рис. 1).

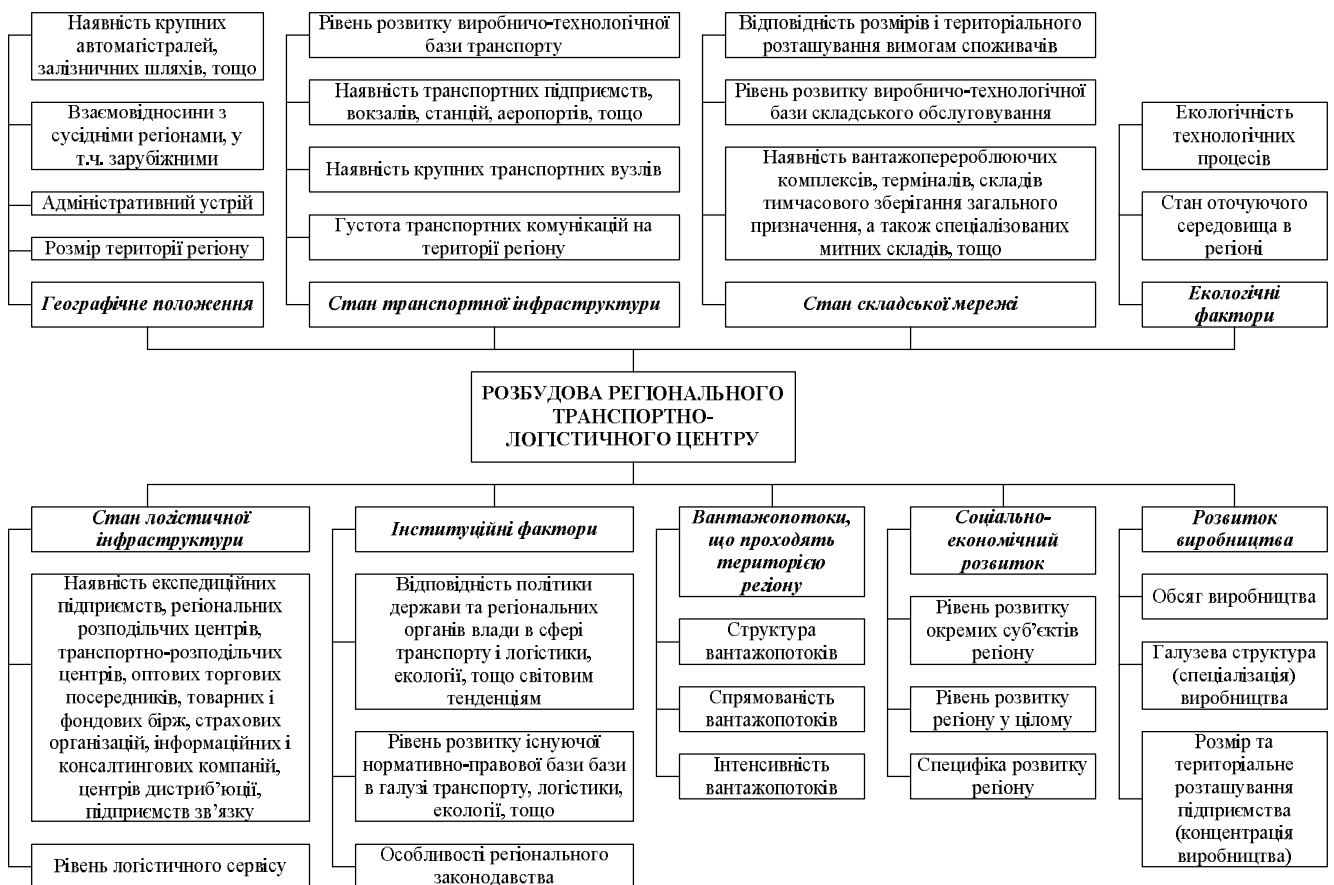

Рис. 1. Система факторів розбудови регіонального транспортно-логістичного центру

Визначальну роль в процесі розбудови регіонального транспортно-логістичного центру відіграє його спрямованість на вирішення актуальних проблем сучасного бізнес-середовища, які О. О. Гармаш [1] узагальнив до наступних груп:

- впровадження у світову практику оптимальних схем доставки вантажу за логістичними принципами «від дверей до дверей» і «точно в термін»;
- виконання сучасних вимог щодо координації і синхронізації процесів обробки вантажів для скорочення часу виконання транспортно-розподільчих процесів;

- відповідність зростанню вимог сучасної клієнтури щодо спектру послуг та якості обслуговування вантажів;

- забезпечення впровадження нових технологій обслуговування вантажів;
- активізація впровадження світових логістичних концепцій в Україні.

Серед ключових принципів побудови регіонального транспортно-логістичного центру, реалізація яких сприятиме вирішенню наявних проблем бізнес-середовища та попередженню їх виникнення, на нашу думку, слід виділити наступні (див. рис. 2).

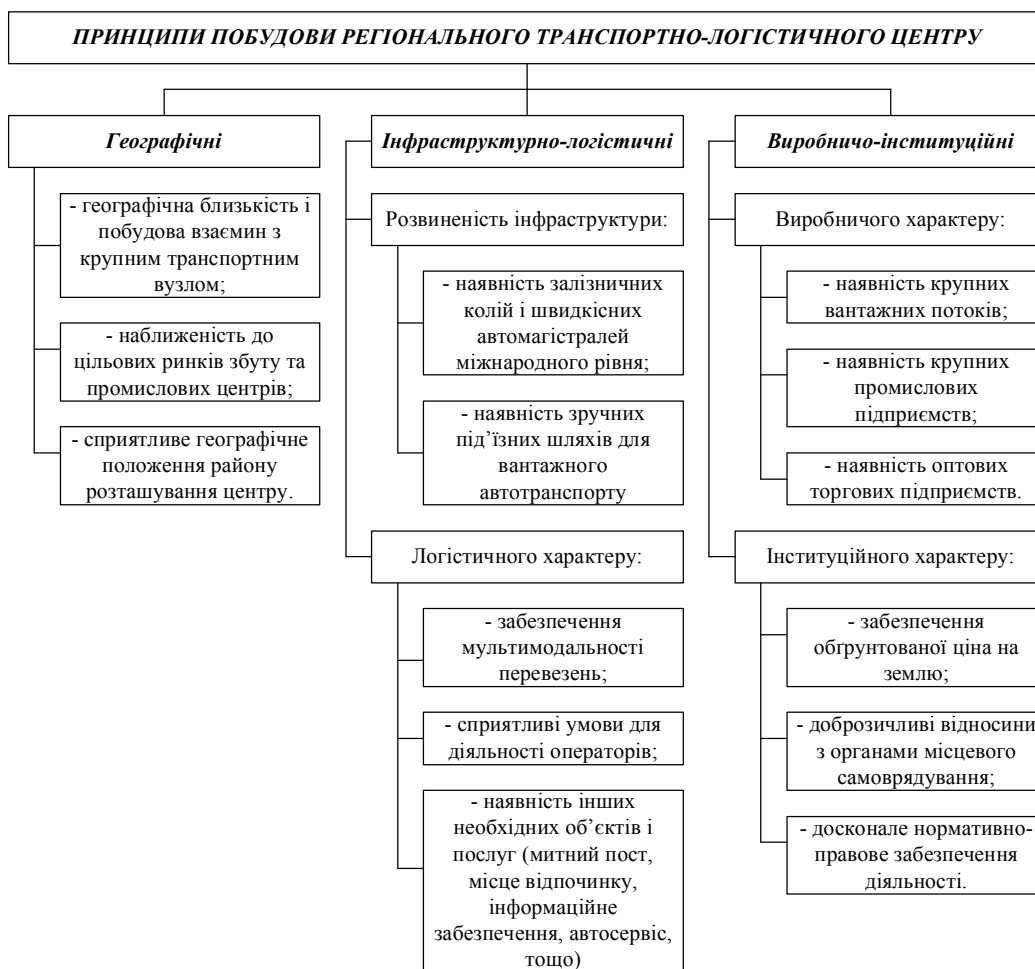

Рис. 2. Систематизація принципів побудови регіонального транспортно-логістичного центру

Закономірності розвитку матеріального потоку, підвищення попиту на транспортні послуги, а з ним і вимог споживачів до якості транспортного обслуговування, об'єктивно впливають на інтеграційні процеси в логістичному ланцюгу, що зумовлює необхідність формування регіональних транспортно-логістичних центрів.

Як справедливо стверджує О. Є. Соколова [5, с. 47] діяльність транспортно-логістичного центру регіону має бути спрямована на:

- задоволення потреб у транспортно-логістичному обслуговуванні споживачів;
- створення конкурентоспроможного регіонального ринку транспортно-логістичних послуг;
- мінімізацію вартості транспортно-логістичної продукції;
- зростання соціально-економічного потенціалу як регіону, так і країни в цілому.

При цьому автор зазначає, що головним призначенням регіонального транспортно-

логістичного центру є не тільки, об'єднання територіально віддалених регіонів країни, а й оптимізація руху регіональних, міжрегіональних, національних і глобальних вантажопотоків. Такі центри підтримують європейську концепцію мультимодальних перевезень і тому для організації та здійснення процесів доставки вантажу повинні забезпечувати обслуговування різних видів транспорту.

З огляду на інтеграцію регіональних транспортно-логістичних центрів до трансграничних територіальних утворень – «євро регіонів» ми

пропонуємо розширити напрямки їх діяльності спрямуванням на забезпечення ефективної взаємодії та комплексного транспортно-логістичного обслуговування всіх учасників трансграничного територіального утворення у рамках «євро регіональних» сфер діяльності.

Таким чином, дослідження факторів впливу на побудову регіонального транспортно-логістичного центру, принципів його формування та напрямів діяльності дозволило нам побудувати організаційно-економічний механізм функціонування регіонального транспортно-логістичного центру (див. рис. 3).

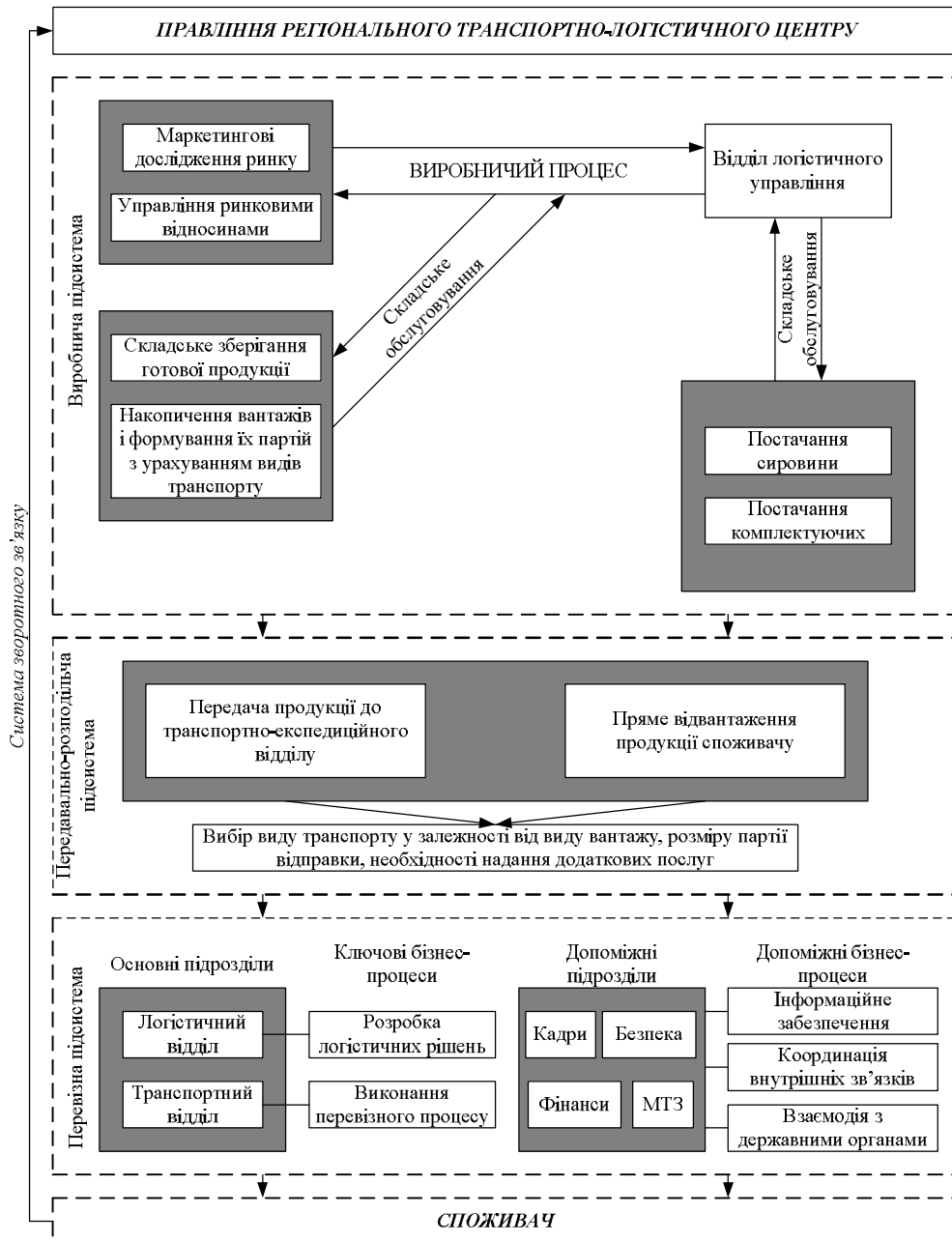

Рис. 3. Організаційно-економічний механізм функціонування регіонального транспортно-логістичного центру

Представлений організаційно-економічний механізм функціонування регіонального транспортно-логістичного центру являє собою систему зі зворотнім зв'язком, що складається з виробничої, передавально-розподільчої та перевізної підсистем та забезпечує комплексне транспортно-логістичне обслуговування споживачів з урахуванням інтеграції регіонального транспортно-логістичного центру до трансграничних територіальних утворень – «еврорегіонів».

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших робіт у даному напрямку. Функціонування регіональних транспортно-логістичних центрів за умови їх інтеграції до трансграничних територіальних утворень – «еврорегіонів» дозволить забезпечити комплексне транспортно-логістичне обслуговування споживачів як на внутрішньо регіональному рівні, так і при їх переході до ефективної взаємодії на рівні «еврорегіонів».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Гармаш О. О. Принципи формування логістичних центрів [Електронний ресурс] / О. О. Гармаш // Економічний форум. – 2011. – №3. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/Portal/soc_gum/ekfor/2011_3/36.pdf
- 2 Гриценко С. И. Трансграничное сотрудничество и развитие кластеров в реализации региональной инновационной политики [Электронный ресурс] / С. И. Гриценко. – Режим доступа: www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pips/2011_1/tom1/188.pdf
- 3 Гриценко С. И. Развитие регионального транспортно-логистического кластера Донецкой области [Электронный ресурс] / С. И. Гриценко. – Режим доступа: www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/pips/2012/105.pdf
- 4 Полякова О. М. Методологічні основи формування і розвитку мережі регіональних логістичних центрів в Україні [Текст] / О. М. Полякова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – №30. – С. 28-33
- 5 Соколова О. Є. Формування та управління регіональним транспортно-логістичним центром [Текст] / О. Є. Соколова // Збірник наукових праць ДЕТУТ. – 2011. – Вип. 17. – С. 45-52.
- 6 Сумец А. М. Ключевые факторы организации региональных логистических кластеров [Текст] / А. М. Сумец // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2011. – №1(13). – С. 79-88.
- 7 Тараканов М. Л. Принципи формування регіональних логістичних комплексів [Текст] / М. Л. Тараканов // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Вип. 1(44). – С. 122-128.
- 8 Шабарова Э. В. Концепция формирования транспортно-логистических центров [Текст] / Э. В. Шабарова // Вестник ИНЖЭКОНа. – 2004. – №4(5). – С. 170-182.
- 9 Якименко Н. В. Аспекти функціонування транспортно-логістичних кластерів в Україні та оптимізація управління їх потоковими процесами [Текст] / Н. В. Якименко // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2012. – №38. – С. 297-301.

Анотация. В статье рассмотрены подходы к развитию регионального транспортно-логистического центра; определены факторы, которые влияют на построение регионального транспортно-логистического центра; сформирован организационно-экономический механизм его функционирования

Ключевые слова: региональный транспортно-логистический центр, факторы построения регионального транспортно-логистического центра, организационно-экономический механизм функционирования регионального транспортно-логистического центра.

Summary. In the article, going is considered near development of regional transport-logistic center; factors that influence on the construction of regional transport-logistic center are certain; the organizationally-economic mechanism of his functioning

Keywords: regional transport-logistic center, factors of construction of regional transport-logistic center, organizationally-economic mechanism of functioning of regional transport-logistic center.

*Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Зайцева І.Ю.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Уткіна Ю.М.*

УДК 336.71.078.3

ПРОБЛЕМНЫЕ АКТИВЫ: СУЩНОСТЬ И КЛАССИФИКАЦИЯ

*Фурсова В.А., к.э.н., доцент,
Зоря Ю.А., магистр (НАУ ХАИ)*

Зростання проблемних активів внаслідок світової фінансової кризи негативно позначилося на стабільності банківської системи України. У статті систематизовані підходи щодо визначення сутності «проблемні активи» та запропонована класифікація проблемних активів за такими критеріями: вид активу, ступінь реалізації і рівень ризику для банку.

Ключові слова: фінансова криза, «проблемні активи», «токсичні активи», проблемна заборгованість, цінні папери, банк.